

3. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)

3.1 Inleiding

Sinds 1 januari 2004 is het RIVM een baten-lasten agentschap van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) gevestigd in Bilthoven. Het RIVM staat op de bres voor een gezonde bevolking in een gezonde leefomgeving. De kerntaken van het RIVM zijn het doen van onderzoek en innovatie, beleidsondersteuning, informatieverstrekking, monitoring en surveillance, crisis- en incidentenmanagement en programmacoördinatie. Het RIVM voert voornamelijk werkzaamheden uit voor de Ministeries van VWS, IenW, EZK, LNV, SZW, BZK en DEF en (inter)nationale organisaties zoals de ANVS, Europese Commissie, WHO en ook steeds meer voor decentrale overheden. Informatie over de resultaten van het RIVM-onderzoek is te vinden via de thematische ingangen van de website www.rivm.nl. Het RIVM vervult ook regiefuncties en verzorgt de landelijke coördinatie van preventie- en interventieprogramma's, zoals het Rijksvaccinatieprogramma (RVP).

3.2 Begroting 2021

Begroting van baten en lastenagentschap RIVM voor het jaar 2021 (Bedragen x € 1.000)							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	Stand Slotwet	Vastge- stelde begroting					
Baten							
Omzet moederdepartement							
Omzet overige departementen							
Omzet derden							
Rentebaten							
Vrijval voorzieningen							
Bijzondere baten							
Totaal baten							
Lasten							
Apparaatskosten							
- Personele kosten							
<i>waarvan eigen personeel</i>							
<i>waarvan externe inhuur</i>							
<i>waarvan overige p-kosten</i>							
- Materiële kosten					(10)(1c)		
<i>waarvan apparaat ICT</i>							
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>							
<i>waarvan overige m-kosten</i>							
Rentelasten							
Afschrijvingskosten							
- Materieel							
<i>waarvan apparaat ICT</i>							
- Immaterieel							
Overige kosten							
- <i>Dotaties voorzieningen</i>							
- <i>Bijzondere lasten</i>							
Totaal lasten							
Saldo van baten en lasten							

Toelichting begroting van baten en lasten

Algemeen

Bij het opmaken van de begroting 2021 e.v. is het RIVM volop betrokken bij de COVID-19 crisis die grote impact heeft op allerlei vraagstukken waar het RIVM zich mee bezighoudt (van infectieziektenstrijding, gedragsvraagstukken en andere onderwerpen, zoals de invloed op de leefomgeving). Bij het opmaken van deze agentschapsparagraaf is uitgegaan van de kennis die op dit moment aanwezig is over het (voornamelijk) vraag gestuurde opdrachtenpakket van het RIVM en ontwikkeling van kosten in de uitvoering.

Baten

De omzetbedragen 2021 zijn ramingen op grond van de verwachte opdrachtvolumes bij (grotendeels) ongewijzigd beleid voor de komende jaren. Bekende ontwikkelingen zijn daarin meegenomen. De werkelijke hoogte van de omzet is afhankelijk van de aard en omvang van de te verrichten activiteiten en – daarmee samenhangend – de in rekening te brengen kosten (uren x tarief plus directe projectgebonden kosten).

De geraamde omzet moederdepartement bestaat uit baten van VWS-eigenaar en VWS-opdrachtgever. De geraamde omzet van VWS-eigenaar (10)(1c) is bestemd voor het strategisch programma van het RIVM (SPR). De geraamde omzet van VWS-opdrachtgevers (10)(1c) betreft inkomsten die het RIVM op grond van lopende werkprogramma's en ontwikkelingen hierin verwacht te verkrijgen door opdrachtverlening door de beleidsdirecties van VWS en IGZ. In 2021 is hier een scherpe stijging in aan te merken als gevolg de inhaalcampagnes van het HPV, BMR en DKTP vaccin in dat jaar en de uitbreiding van diverse preventieprogramma's. De geraamde baten van IenW, EZK, LNV, SZW, BZK, DEF en ANVS, volgen uit werkzaamheden die op het taakveld milieu in relatie tot volksgezondheid worden uitgevoerd. Omzetbaten van derden verkrijgt het RIVM door het uitvoeren van werkzaamheden voor derden in Nederland en in internationaal verband.

Lasten

De personele kosten bedragen voor 2021 circa (10)(1c) waarin inbegrepen circa (10)(1c) voor ambtelijk personeel en circa (10)(1c) voor externe inhuur. De externe inhuur maakt daarmee circa (10)(1c) van de totale loonkosten uit. De materiële kosten bedragen in 2021 circa (10)(1c). Een groot deel (10)(1c) betreft uitvoeringskosten voor preventieprogramma's (zoals het Rijksvaccinatieprogramma, Hielprikscreening, Zwangerenscreening en de Nationale Griepcampagne). Gelijk aan de omzet is hierin in 2021 een stijging zichtbaar vanwege met name de inkoop van vaccins voor de inhaalcampagnes HPV, BMR en DKTP vaccin en de uitbreiding van diverse preventieprogramma's. Afschrijvingskosten zijn gebaseerd op verwachte (vervangings)investeringen.

Ontwikkelingen

Voor zover mogelijk is in de begroting 2021 en verder van het RIVM rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen. Een aantal factoren is echter nog (te) onzeker:

- Gevolgen van de Corona-crisis op huidige en toekomstige opdrachten.
- In 2021/2022 gaat het RIVM verhuizen naar nieuwbouw op het Utrecht Science Park. De precieze gevolgen in termen van incidentele en structurele kosten zijn zo goed mogelijk verwerkt en leiden mogelijk tot herziening van tarieven en BEI (Basisfinanciering Essentiële Infrastructuur).
- Ontwikkelingen op het vlak van open data, I-visie/strategie en informatiebeveiliging.
- Nieuwe ontwikkelingen binnen de geneesmiddelen en medische technologie.

3.3 Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht RIVM voor het jaar 2021 (Bedragen x C 1.000)							
Omschrijving	2019 Stand Slotwet	2020 Vastge- stelde begroting	2021	2022	2023	2024	2025
1. Rekening courant RHB 1 januari + depositorekeningen							
+/+ totaal ontvangsten operationele kasstroom							
-/- totaal uitgaven operationele kasstroom							
2. Totaal operationele kasstroom							
-/- totaal investeringen							
+/+ totaal boekwaarde desinvesteringen							
3. Totaal investeringskasstroom				(10)(1c)			
-/- eenmalige uitkering aan moederdepartement							
+/+ eenmalige storting door moederdepartement							
-/- aflossingen op leningen							
+/+ beroep op leenfaciliteit							
4. Totaal financieringskasstroom							
5. Rekening-courant RHB 31 december + stand depositorekeningen (=1+2+3+4)							

Toelichting kasstroomoverzicht

Het RIVM investeert jaarlijks in software en licenties, gebouwinstallaties en infrastructuur, laboratoriumapparatuur, vervoermiddelen, IT en audiovisuele apparatuur en facilitaire apparatuur. Dit betreft vervangingsinvesteringen, nodig om de continuïteit te waarborgen. Hiervoor wordt geen beroep gedaan op de leenfaciliteit agentschappen (de liquiditeitspositie van het RIVM is dusdanig dat investeringen uit eigen middelen kunnen worden betaald).

3.4 Overzicht doelmatigheidsindicatoren

Overzicht doelmatigheidsindicatoren RIVM voor het jaar 2021							
	2019 Stand Slotwet	2020 Vastgestelde begroting	2021	2022	2023	2024	2025
Omschrijving generiek deel							
1. Uurtarieven:							
- Gewogen uurtarief in €							
- Ontwikkeling uurtarief (2019 = 100)							
2. Aantal fte totaal (exclusief externe inhuur)							
3. Saldo van baten en lasten (%)							
Omschrijving specifiek deel							
1. Liquiditeit (current ratio; norm: > 1,5)							
2. Solvabiliteit (debt ratio) (10)(1c)							
3. Rentabiliteit eigen vermogen							
4. Percentage externe inhuur t.o.v. totale personele kosten							
5. Percentage facturen betaald binnen 30 dagen							
6. Declarabiliteit % primair proces							
7. FTE overhead als % totaal aantal FTE							
8. Ziekteverzuim							
9. % medewerkers met een volledig afgeronde p- gesprekscyclus							

Toelichting overzicht doelmatigheidsindicatoren

Generieke indicatoren

- Uurtarieven: het RIVM hanteert als indicator voor de doelmatigheid het gemiddeld gewogen uurtarief. De uurtarieven worden jaarlijks door de eigenaar in juni vastgesteld. De hoogte van de tarieven wordt onder meer bepaald door de ontwikkeling van de loonkosten, de materiële kosten en het aantal te declareren uren per medewerker. Voor 2021 is rekening gehouden met een verwachte tariefstijging van circa 3,4%; voor de jaren daarna is rekening gehouden met toekomstige loon- en prijsontwikkelingen van gemiddeld 2% per jaar.
- Aantal FTE: opgenomen is het aantal fulltime equivalenten werkzaam bij het RIVM per 31 december van het jaar, exclusief externe inhuur. De ontwikkeling van het aantal verwachte FTE is gekoppeld aan de verwachte ontwikkeling van de orderportefeuille van het RIVM.
- Saldo van baten en lasten: het saldo van baten en lasten als percentage van de totale baten.

Specifieke indicatoren

- Liquiditeit: de kortlopende vorderingen ten opzichte van de kortlopende schulden.
- Solvabiliteit: het totaal van de schulden ten opzichte van het balans totaal.
- Rentabiliteit eigen vermogen: het onverdeeld resultaat als percentage van het totaal eigen vermogen.
- Percentage externe inhuur: het percentage externe inhuur 2021 bedraagt (10)(1c)
- Percentage facturen betaald binnen 30 dagen: voor dit percentage sluit het RIVM qua norm aan bij de Rijksbrede afspraken hierover van (10)(1c)

6. Declarabiliteit % primair proces: norm binnen het RIVM is (10)(1c) De declarabiliteit geeft inzicht in de productiviteit die binnen het RIVM wordt behaald.
7. Percentage overhead: het percentage overhead uitgedrukt in FTE ten opzichte van het totaal aantal FTE binnen het RIVM.
8. Ziekteverzuim: gehanteerde norm voor het RIVM is de Verbaan-norm van (10)(1c) Voor 2021 is deze norm niet haalbaar; gestreefd wordt naar een afbouw van het ziekteverzuim over de komende 3 jaar bezien.
9. Medewerkers met een volledig afgeronde p-gesprekscyclus: afgesproken norm met de eigenaar is om met minimaal 80% van de medewerkers een afgeronde p-gesprekscyclus te hebben gevoerd.

Voor wat betreft de specifieke doelmatigheidsindicatoren steunt het RIVM op de gangbare bedrijfseconomische indicatoren, zoals vermeld in bovenstaande tabel. Over de geleverde prestaties legt het RIVM systematisch verantwoording af richting de opdrachtgevers en eigenaar. Voor de primaire opdrachtgevers gebeurt dat in periodieke voortgangsrapportages die door deze opdrachtgevers worden vastgesteld. Voor de overige opdrachtgevers gebeurt dat via de tijdige levering van de afgesproken producten en diensten en de daarop volgende tijdige betaling door de opdrachtgevers van de overeengekomen opdrachtsom. Voor de eigenaar gebeurt dat eveneens met een periodieke voortgangsrapportage, waarin tevens wordt gereflecteerd op de organisatie-brede doelstellingen uit het jaarplan RIVM.

Audits en benchmarkonderzoeken vinden periodiek plaats. Over de (wetenschappelijke) audits op onderdelen van de primaire processen wordt gerapporteerd aan de Commissie van Toezicht.